

(címer)

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.157/2018/4. szám

A Szegedi Ítéltábla az **ügyvédi iroda neve** (ügyintéző: **ügyvéd neve, ügyvédi iroda székhelye.**) által képviselt **felperes neve felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperesnek** – a **ügyvéd neve (ügyvéd címe)** által képviselt **I.r. alperes neve, székhelye** szám alatti székhelyű **I. rendű**, valamint a **ügyvéd neve (ügyvéd címe)** által képviselt **II.r. alperes neve, székhelye** szám alatti székhelyű **II. rendű alperes** ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2018. március 12. napján kelt 7.G.40.159/2016/79. számon meghozott ítélete ellen a felperes által 82. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg I. rendű alperesnek 1.000.000,- (Egymillió) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A **B Kft.** és a **C, (település neve)-i** alapítású cég 2011. június 4. napjáig az I. rendű alperesi kft. tagjai voltak, egyúttal tagsági viszonyuk áll fenn a felperesi kft-ben is.

Fenti időpontot követően az I. rendű alperes tagja 2011. június 6. napjától 2015. szeptember 7. napjáig a **D Kft.** volt, majd pedig e tagot felváltotta a **G Kft.**

Az I. rendű alperes ügyvezetője – a **B Kft.** és a **C** tagsági viszonyának fennállásáig – személy 1 volt, aki 2011. júniusában, és jelenleg is a felperesi kft. ügyvezetője. személy 1 ügyvezetőt az I. rendű alperesi cégnél **személy 2** követte, aki 2011. június 6-tól 2015. szeptember 7. napjáig volt ügyvezető, és a cégben tulajdonos **D Kft.** ügyvezetői tisztségét is betöltötte. Az I. rendű alperes jelenlegi ügyvezetője személy 3, míg tagja a **G Kft.**, mely tulajdonosnak tagja a **H Kft.**, mely cégnek tagjai: személy 3, **személy 4** (akik élettársak) és **személy 5 (személy 4 testvére)**. Ügyvezetők (önálló aláírási joggal): **személy 5, személy 6 és személy 4.**

A **B Kft.** és a **személy 4** érdekeltségi körébe tartozó **C** cég 2008. január 22. napján tagi kölcsönszerződést kötöttek az I. rendű alperessel, amelynek értelmében a **C** 72.340.000,- forint, míg a **B Kft.** 144.660.000,- forint tagi kölcsönt nyújtott abból a célból, hogy az I. rendű alperes azt kölcsönadja a felperesnek egy ingatlanprojekt (szálloda létesítés) önerejének biztosításához. Az I. rendű alperesnek legkésőbb 2009. október 31. napjáig kellett visszafizetnie évi 9%-os ügyleti kamattal növelten a kölcsönt a tagoknak. Késedelem eseteire kikötötték az I. rendű alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét, amelynek mértéke évi 9% volt.

Ugyanezen a napon az I. rendű alperes és a felperes egy külön kölcsönszerződést kötöttek, amelynek értelmében az I. rendű alperes a felperesre engedményezte a **B Kft.**-vel és a **C**-vel megkötött tagi kölcsönszerződésekből eredő, a kölcsönök folyósítása iránti követelés jogát. Ez alapján a felperes közvetlenül jutott hozzá a kölcsönösszegekhez.

A felperes és az I. rendű alperes 2008. március 31. napján módosították kölcsönszerződésüket, amelynek értelmében az ingatlan fejlesztési projekthez igényelt banki finanszírozás megszerzéséhez szükséges önerő biztosításához kellő összeget 235.000.000,- forintra felemelték, melyet a felperes 2009. október 31. napjáig volt köteles visszafizetni évi 20%-os ügyleti kamattal növelten.

A felek szerződésüket 2009. október 26. napján ismét módosították azzal, hogy a teljesítési határidőt 2011. január hó 1. napjára halasztották. Kikötötték, amennyiben ez a határidő eredménytelenül telik el, úgy a felperesi tartozás rendezésére 2011. június 30. napját kötik ki végső teljesítési határidőként.

A felperes 2011. március 4. napján megtartott közös taggyűlésén – amelyen részt vettek a felperes tagjainak képviselői, valamint az I. rendű alperes törvényes képviselői és **személy 4**, mint ügyvéd – felvetődött annak a lehetősége, hogy a felperessel szemben fennálló követelések külső, harmadik személyek részére történő engedményezésével lehetne önerőt biztosítani a felperes által megvalósítani kívánt szállodaprojekthez, miután a felperesi tagok erre nem rendelkeztek további anyagi lehetőséggel. (**személy 4**)-et meghatalmazták azzal, hogy a követelések, értékesítések tárgyában kezdjen tárgyalásokat lehetséges vevőjelöltekkel. A 2011. április 5. napján a korábbival azonos személyi körrel megtartott felperesi taggyűlésen **személy 4** már arról tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a **J Zrt.** képviselőjével folytatott tárgyalások eredményeként lehetőség mutatkozik a felperessel szembeni I. rendű alperesi követelések értékesítésére. A taggyűlés 2/2011. (IV.5.) taggyűlési határozatával elfogadta, hogy **személy 4** folytasson tárgyalásokat a szerződések pontos részleteinek kidolgozása érdekében.

Ennek eredményeként az I. rendű alperes a felperessel szemben fennálló és a korábban az I. rendű alperesi tagok által nyújtott kölcsönszerződésből eredő 65.163.408,- forint összegű követelését 2011. május 20. napján kelt engedményezési szerződéssel a **D Kft**-re ruházta át. A követelés-átadás vételára 45.000.000,- forint volt, amelyből az engedményes 1.000.000,- forintot előleg címén 2011. május 31. napjáig volt köteles megfizetni, míg a fennmaradó vételárrész fizetési határideje 2012. március 31. napja volt.

Az I. rendű alperes a felperessel szemben fennálló 235.600.000,- forint tőkekövetelését és annak járulékait a 2011. április 15. napján kelt engedményezési szerződéssel a **J Zrt**-re ruházta át. A vételár 340.000.000,- forint volt, amelyből 1.000.000,- forintot vételárként 9 napon belül volt köteles megfizetni az engedményes, míg a további vételárrész 2012. január 31. napjáig vált esedékessé.

A felperes 2011. szeptember 28. napján csődeljárást kezdeményezett önmaga ellen. Az engedményesek hitelezőként vettek részt az eljárásban és ezen eljárás alatt kezdeményezték az engedményezési szerződések módosítását az I. rendű alperesnél a követelések ellenértékének leszállítása érdekében. Az I. rendű alperes és a **J Zrt.** engedményezési szerződésüket 2011. december 7. napján módosították, amely szerint a 459.439.209,- forint összegű követelés vételárát 124.851.194,- forintra szállították le, egyúttal a részletfizetésről is rendelkeztek, pontosan meghatározva a részletek esedékességének időpontjait és mértékét. Az I. rendű alperes és a **D Kft.** engedményezési szerződésüket 2012. március 20. napján ugyancsak módosították, a 65.163.408,- forint összegű követelés ellenértékét 21.081.024,- forintra csökkentették, és megállapodtak egyúttal a részletfizetésről is. Az engedményesek a vételárból 1-1 millió forintot fizettek meg az I. rendű alperesnek.

A felperes a hitelezőivel kötött csődegyezségben azt vállalta, hogy a hitelezők követeléseinek 20%-át fizeti meg, összesen 324.108.680,- forintot 2021. december 31. napjáig. A csődegyezségben résztvevő felek részletfizetésben állapodtak meg azzal, hogy a felperes 8 részletben jogosult teljesíteni, amelyekből a 4. részlet esedékessége 2017. december 31., 5. részlet 2018. december 31., 6. részlet 2019. december 31., 7. részlet 2020. december 31., 8. részlet esedékessége 2021. december

31. napja. A **J** Zrt.-nek járó 4. részlet összege 12.485.149,- forint, 5. részlet 16.230.694,- forint, 6. részlet 19.976.239,- forint, 7. részlet 24.970.299,- forint, 8. részlet 27.467.329,- forint, összesen 101.129.710,- forint.

A **D** Kft.-nek járó 4. részlet 2.108.102,- forint, 5. részlet 2.740.533,- forint, 6. részlet 3.372.964,- forint, 7. részlet 4.216.205,- forint, 8. részlet 4.637.825,- forint, összesen 17.075.630,- forint.

A **(település neve)-i** Törvényszék **...Cspk.../26.** sz. végzésével a létrejött csődegyezséget jóváhagyta és az eljárást befejezetté nyilvánította. A **(település neve)-i** Ítéltábla **...Cspkf.../2012/5.** sz. végzésével hagyta helyben az elsőfokú bíróság végzését.

A **J** Zrt. 2014. december 29. napján a csődeljárásban érvényesített 124.851.494,- forint összegű és a felperessel szemben fennálló követeléséből 6.825.575,- forintot az I. rendű alperesre engedményezett. Az ugyanezen a napon kelt levelében erről a tényről értesítette a felperest. A **J** Zrt. a fennmaradó 118.025.919,- forint összegű felperessel szemben fennálló követelését 2015. április 22. napján engedményezte az I. rendű alperesre.

A **D** Kft. a felperessel szemben fennálló 21.081.024,- forint összegű követelését 2014. március 6. napján engedményezte az I. rendű alperesre, erről értesítették a felperest.

A **B** Kft. a 2015. szeptember 4. napján kelt követelés átruházási megállapodással érintett, 2008. január 22. napján az I. rendű alperessel megkötött tagi kölcsönszerződésből eredő 160.260.000,- forint összegű lejárt tőke és járuléka iránti pénzkövetelését a felperesre ruházta át. Erről az értesítést és a teljesítési utasítást az I. rendű alperesnek megküldték.

A felperes az I. rendű alperesnek 2015. október 6. napján beszámítási nyilatkozatot és fizetési felszólítást küldött. A felperes nyilatkozata szerint az I. rendű alperesnek tartozik a **J** Zrt. engedményező által átruházott 118.025.919,- forint és 6.825.575,- forint, míg a **D** Kft. engedményező által átruházott 21.081.024,- forint összeggel, amely összesen 145.932.518,- forint. Ugyanakkor az I. rendű alperes a **B** Kft.-nek tartozik 2009. október 31. napján lejárt 160.260.000,- forint tőke és járuléka követelésével, amelynek együttes összege 2015. szeptember 30. napjáig 320.403.544,- forint. Az engedményezéssel a felperes ezen követelést megszerezte, ezért élve a csődegyezségi megállapodásban biztosított diszkontálási lehetőséggel, a 124.866.234,- forint összegű előtörlesztés nyomán még fennálló lejárt tartozását a **B** Kft.-től megszerzett 160.260.000,- forint tőke és 160.143.544,- forint kamatkövetelésbe történő beszámítás útján teljesítettnek tekinti. Felszólította az I. rendű alperest a még így fennmaradó 160.260.000,- forint tőke és 35.277.310,- forint összegű kamattartozás 15 napon belüli megfizetésére.

Az I. rendű alperes 2015. október 27-i válaszlevelében a beszámítást és az azt meghaladó követelést elutasította. Álláspontja szerint a csődegyezés ítélet hatályú, ezért abba csak ugyanilyen típusú, vagy egyéb közokirattal megállapított követelés számítható be. Mindezen túlmenően arra is hivatkozott, hogy a **B** Kft. által engedményezett követelés 2014. december 31. napján elévült.

Az I. rendű alperes 2016. január 7. napján felszámolási eljárást kezdeményezett a felperes ellen arra hivatkozva, hogy a csődegyezés alapján fennálló és 2015. december 31-i esedékességű 8.755.951,- forint összegű részletfizetési kötelezettségét nem teljesítette. A felperes, mint adós ellenkérelmében hivatkozott a **B** Kft.-vel létrejött engedményezésre és az annak alapján előterjesztett beszámítására. A **(település neve)-i** Törvényszék **...Fpk.../2015/13.** sz. végzésével megállapította a felperes, mint adós fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolási eljárás főeljáráskénti lefolytatását. A törvényszék határozata indokolásában kitért arra, hogy a beszámított követelés elévült, így az a felperesi kötelezettség megszüntetésére nem alkalmas. A felperes fellebbezése folytán eljárta **(település neve)-i** Ítéltábla **...Fpk.../2016/12.** sz. végzésével az elsőfokú határozatot megváltoztatva a felszámolási eljárást soron kívül megszüntette. Határozata indokolásában döntően

arra hivatkozott, a felszámolási kérelemben írt kötelezettségét a felperes, mint adós teljesítette, ezért a fizetéseképtelenség oka megszűnt.

Az I. rendű alperes, a felperes és a **B Kft.** ellen a **(település neve)-i** Törvényszék előtt **...G.../2017.** ügyszámmon pert indított a felperes és a **B Kft.** között létrejött engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt. Az eljárás jelenleg is folyamatban van.

Az I. rendű alperes a csődegyezség alapján a felperessel szemben fennálló és a **J Zrt.** és **D Kft.** által reá engedményezett követelések közül a 4-7. részletek iránti követelést beapportálta a II. rendű alperesi kft-be. Az apport értékét a könyvvizsgáló 35.000.000,- forintban fogadta el, ilyen mértékben került felemelésre a II. rendű alperes törzstőkéjének összege.

A II. rendű alperes ezt követően a **(település neve)-i** Törvényszék előtt **...Fpk.../2018.** sz. alatt kezdeményezett felszámolási eljárást a felperes ellen.

A felperes módosított keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az I. rendű alperest fizessen meg 15 nap alatt 160.260.000,- forintot, valamint 48.352.126,- forint késedelmi kamatot. Másodlagosan kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes vonatkozásában 2015. szeptember 30. napján megtett beszámítási jognyilatkozata folytán a csődeljárásban 2011. december 1. napján megkötött és a **(település neve)-i** Bíróság **...Cspk..../42.** sz. végzésével jóváhagyott csődegyezségből származó fizetési kötelezettségét megszüntette az I. rendű alperessel szemben 145.932.518,- forint erejéig fennálló összegben. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze e megállapítás türéseire a II. rendű alperest.

A megállapítási keresetének történő helyt adás esetében kérte, a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 30.531.516,- forint még fennálló kölcsöntartozás megfizetésére. A megállapítási kereset alaptalansága esetében az I. rendű alperest további 145.932.518,- forint megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét arra alapította, hogy a **B Kft.** I. rendű alperessel szemben fennálló tagi kölcsön követelését engedményezés útján megszerezte. Az I. rendű alperes 2011. március 25. napján tartozását az I. rendű alperes akkori ügyvezetője, **személy 1** a **B Kft.** ügyvezetője felé intézett, mindkét ügyvezető által aláírt jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozattal elismerte, ezzel az elévülés megszakadt, majd felperes 2015. szeptember 30. napján írásban szólította fel az I. rendű alperest a teljesítésre. Ezen nyilatkozatában a csődegyezség alapján az I. rendű alperessel szemben fennálló tartozásába az addigi lejárt kamatkövetelést beszámította, ezzel az I. rendű alperes vele szembeni teljes követelését megszüntette.

Az I-II. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását.

Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a **B Kft.**, mint az I. rendű alperes tagja, az engedményezéshez nem rendelkezett a taggyűlés jóváhagyásával, mindemellett az engedményezési szerződés érvénytelen is. Utóbbi jogi álláspontját arra alapította, hogy az engedményezés jogszabály megkerülésére irányul, illetve jogszabályba ütközik, miután ezzel a jogszerű hitelező igény érvényesítésének ellehetetlenítése volt a cél. Utalt arra is, ugyanezen ügyletekből eredően, azokkal összefüggésben büntetőeljárás van folyamatban, továbbá a **(település neve)-i** Törvényszéknél peres eljárás megindítására is sor került az engedményezései szerződés érvénytelenségének megállapítása érdekében, ezért kérte a per tárgyalásának felfüggesztését. Érdemben előadta, a perbeli kölcsönszerződések megkötésének időpontjában a felperes és az I. rendű alperes tagsága azonos tulajdonosi körhöz tartozott, a cél az volt, hogy a felperes tulajdonában lévő telekingatlanon fejlesztést valósítsanak meg, amelynek eredményeként a felperes ingatlanán egy szállodát hoznak létre, amit majd az I. rendű alperes üzemeltet. Ebből következően a banki finanszírozás mellett az önerő biztosítása érdekében a társaság tulajdonosai az I. rendű alperes közvetítésével, lényegében

rajta keresztül nyújtottak a felperesnek. Miután a banki finanszírozás ellehetetlenült a közismert gazdasági válság váratlan bekövetkezése miatt, a felszámolás elkerülése érdekében a felperessel szemben fennálló követelést két külső gazdasági társaságra engedményezték a későbbi csődegyezés reményében. Ennek oka az volt, hogy a milliárdos értékű ingatlanvagyon a felperes tulajdonát képezte és amennyiben ellene felszámolási eljárás indul, úgy a jelzálogjogos hitelezők kielégítését követően a tulajdonosok elvesztették volna befektetésüket. A társaságok (felperes és I. rendű alperes) tulajdonosai ennek elkerülése érdekében megállapodtak abban, hogy az I. rendű alperesnek nyújtott és a felperesnél felhasznált tagi kölcsönt nem követelik vissza, arról azonban nem tudnak azonnal lemondani, miután ez társasági nyereségadó befizetési kötelezettséget keletkeztetett volna. I. rendű alperes utalt arra is, a követelés elévült, miután 2011. évben ő nem ismerte el a tartozást, a felperes által hivatkozott jegyzőkönyv nem a rajta szereplő dátum szerinti időpontban készült.

A II. rendű alperes csatlakozott az I. rendű alperes érdemi védekezéséhez. Kifejtette, az I. rendű alperes által apportált követelés végrehajtható okiratba foglalt saját követelés, így a felperes, az egyszerű okiratba foglalt saját követelését abba nem számíthatta be, egyébként is a követelés elévült, ezt jogerős bírósági határozattal állapították meg a felszámolási eljárásban.

A felperes az I. rendű alperes elévülési kifogásával szemben utalt arra, a **B Kft.** és az I. rendű alperes ügyvezetője 2011. március 25. napján megtartották az egyeztetést, ahol az I. rendű alperes nevében és képviseletében eljáró ügyvezető elismerte a tagi kölcsöntartozását. Ebben az időszakban a felperes és a társaság tagjai között még egyáltalán nem volt szó a csődegyezés lehetőségéről, az I. rendű alperes által ajánlott megoldásról, ezért teljességgel életszerűtlen ennek ténybeli vitatása az I. rendű alperes részéről. A bizonyítási eszközként csatolt jegyzőkönyvet közjegyző tanúsítvánnyal látta el, míg az I. rendű alperes iratainak 2015. évi átadás-átvételi jegyzékén is szerepel a 2011. március 25-i jegyzőkönyv. Ez igazolja az I. rendű alperes irattárába történő beérkezést. Erre tekintettel **személy 2** és **személy 7** közjegyzői okiratba foglalt, utólag tett nyilatkozata irreleváns.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és felperest kötelezte I., II. rendű alperes javára perköltség fizetésre. A bíróság ítélete jogi indokolásában elsődlegesen az I. rendű alperes eljárásjogi, pergátló kifogásaival foglalkozva megállapította, hogy taggyűlés jóváhagyásának hiánya anyagi jogi értelemben harmadik személyek irányában nem eredményez szerződési nyilatkozat érvénytelenséget, miután egyik peres fél taggyűlése sem tekinthető a Ptk. 215. § (1) bekezdés értelmében olyan harmadik személynek, melynek jóváhagyása a perbeli szerződések létrejöttéhez szükséges. Helyesnek találta azon felperesi hivatkozást is, hogy jelen per I. rendű alperese, mint kötelezett adós nem rendelkezik keresetőségi joggal, az engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítása tárgyában, ezért az I. rendű alperes által indított másik per folyamatban léte nem tekinthető jelen per eldöntése szempontjából előkérdésnek.

Az I. rendű alperes elévülési kifogásának érdemi elbírálása során a felperes által elévülés megszakításának igazolása érdekében csatolt okirati bizonyítékot – a 2011. március 25-i jegyzőkönyvet – a bíróság, az ítélet szóhasználata szerint: „kirekesztette” a bizonyítékok köréből annak ellenére, hogy az közjegyzői tanúsítvánnyal ellátott másolati formában került csatolásra a periratokhoz. Ezzel kapcsolatban a bíróság megjegyezte, a közjegyzői tanúsítvány záradék mindössze annyit jelent, hogy a közjegyzőnek felmutatott másolat az eredeti példánnyal megegyezett. Az ilyen hitelesítés nem terjed ki a keltezés, és az aláírások eredetiségének igazolására, önmagában nem támasztja alá kétséget kizáróan, hogy a jegyzőkönyv az abban feltüntetett időpontban készült, és hogy az azt aláíró személyek nyilatkozatát hitelesen tartalmazza. A bíróságnak nyomatékos kétsége merült fel a bizonyítékok értékelése során ezzel kapcsolatban. A bíróság a meghallgatott tanúk közül ugyancsak **személy 8**, **személy 9**, **személy 7**, **személy 2**, **személy 4**, **személy 1** esetében rögzítette, hogy e személyek nem tekinthetők érdekteleneknek,

valamennyiük esetében személy szerint rögzítette, hogy a perben érintett jogi személyekhez milyen módon kötődnek, illetve milyen érdekeltségeik vannak azokban. Mindezekre tekintettel a Pp. 206. § (1) bekezdésre hivatkozással e tanúk vallomásait, mint érdekelt személyek nyilatkozatát bizonyító erő hiányában a bizonyítékok közül kirekesztette csak úgy, mint a közjegyzői tanúsítvánnyal ellátott, azonban aggályosnak tekintett okirat másolati példányát. A bíróság hangsúlyozta továbbá, az I. rendű alperes azt kétséget kizáró módon nem tudta bizonyítani, hogy a felek között megállapodás jött volna létre arról, hogy az I. rendű alperesnek nyújtott és végül közvetlenül a felperesnek folyósított kölcsönt az I. rendű alperes tagjai nem követelik vissza. Megjegyezte, a szerződő felek két alkalommal is módosították a visszafizetési határidőt, ez arra utal, hogy a tagi kölcsön követeléseikről a kölcsönadó cégek nem mondtak le.

A bíróság a perbeli követelés elévülését vizsgálva abból indult ki, hogy az I. rendű alperesnek a B Kft. részére 2009. október 31. napjáig kellett volna visszafizetni a tartozást, így az elévülés 2009. november 1. napján kezdődött. A felperes esetében a tartozás 2011. június 30-ával vált esedékessé, így az elévülés kezdő időpontja 2011. július 1. napja. Felperes az elévülést megszakító I. rendű alperesi elismerést az okirati bizonyíték és a tanúbizonyítás kirekesztése folytán nem tudta hitelt érdemlően bizonyítani, így a rá engedményezett követelés 2014. november 1. napján elévült. A bíróság ezért a marasztalásra irányuló felperesi keresetet az I. rendű alperes megalapozott elévülési kifogása folytán utasította el. A másodlagos kereset elbírálása során kitért arra, hogy felperes követelését az I. rendű alperes csődegyezségeen alapuló követelésével szemben nem számíthatja be a Ptk. 297. § (4) bekezdés megszorító szabályára tekintettel. A felperesi követelés ugyanis nem közokiratba foglalt szerződésen és nem is egyezségeen alapul, szemben az I. rendű alperes követelésével. A beszámítás jogkövetkezményének megállapítására irányuló, II. rendű alperessel szembeni keresetet a Pp. 123. §-ában írt törvényi feltételek fennállta hiányában sem találta megalapozottnak, ezt másodlagos indokolása részeként fejtette ki utalva az irányadó bírói gyakorlat eseti döntéseire.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és kereseti kérelmének helyt adást. Felperes fellebbezésében elsődlegesen azt sérelmezte, hogy a bíróság az ítéletben megjelölt tanúk, valamint a közjegyző által hitelesített jegyzőkönyv fénymásolati példányát kirekesztette a bizonyítékok köréből. A bíróság eredeti okirat hiányában állapította meg a felperes követelésének elévülését. Mindez felperesi álláspont szerint sérti a Pp. 164. § (1) bekezdés, Pp. 195. § (5) bekezdés, Pp. 196. § (1) bekezdés e) pont, valamint 206. § rendelkezéseit. Hangsúlyozta, a közjegyző az eredeti papír alapú okiratról készítette el a közjegyzői másolatot, ennek azonos bizonyító ereje van az eredeti magánokiratával. Az így hitelesített eredeti okiratban az I. rendű alperes olyan hatályos tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amely megszakította a felperes követelésének elévülési idejét. Az okirattal szembeni ellenkező bizonyítás az I. rendű alperes érdekében állt, a bizonyítási teher megfordulása ellenére azonban a bíróság az I. rendű alperest nem hívta fel bizonyítási kötelezettsége teljesítésére. Felperesi állítás szerint I. rendű alperes annak ellenére nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, hogy az eredeti jegyzőkönyv az iratátadás folytán már önála található. Az elsőfokú bíróság a Pp. szabályaival ellentétesen értékelte úgy a bizonyítékokat, hogy a felperes nem bizonyította az elévülés megszakadását. A közjegyző által a jegyzőkönyvről közokirati formában készített hiteles másolat kirekesztése a bizonyítékok köréből a bíróság részéről törvénysértő volt, mivel nem merült fel adat a perben arra nézve, hogy a közjegyzői okirat valótlan tartalmú lenne. Az I. rendű alperes csupán a jegyzőkönyv dátumát vonta kétségbe, nem a jegyzőkönyvről készített közokirati másolat eredetiségét.

A felperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság törvénysértő módon rekesztette ki a bizonyítékok köréből **személy 10**, **személy 1** és **személy 11** tanúk vallomásait is. Önmagában az a tény, hogy mindhárom személy érdekeltségi viszonyban áll a felperessel még nem jelenti azt, hogy vallomásuk nem vehető figyelembe bizonyítékként. A gazdasági érdekelttség, illetve gazdasági vezetői tisztség

betöltése nem ad alapot arra, hogy az érintett személyek tanúként tett nyilatkozatait a bíróság figyelmen kívül hagyja. Az ítélet egyéb iránt nem adja érdemi indokát annak, hogy e személyek vallomásait miért rekesztette ki a bíróság a bizonyítékok köréből. A személyek szavahihetőségét illetően felmerült ésszerű, alapos kétely okára a bíróság nem tért ki. Ugyanez vonatkozik **személy 4** és **személy 2** tanúvallomásainak bizonyítékokból való kizárására is. Ennek ellenére felperes e két tanú vallomásának ellentmondásaira, és ezáltal szavahihetőségük kétségessé válására hívta fel fellebbezésében a figyelmet. E tanúvallomások kirekesztése a perbeli bizonyítékok köréből ilyen módon indokolható, e tekintetben helyesen döntött az elsőfokú bíróság. A felperes összegző fellebbezési álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság ítélete érdemben és indokaiban egyaránt törvénysértő.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A bíróság által figyelmen kívül hagyott okirat kapcsán az ítéletben kifejtett indokokat helyeselve arra hívta fel a figyelmet, az irat, amelyről a közjegyzői másolat készült, valójában egy egyszerű magánokirat, melynek vonatkozásában nem áll fenn a Pp. szerinti hamisítatlanság vétele. Az I. rendű alperes már az elsőfokú eljárás során kifejezetten kétségbe vonta az irat valóságát, annak hamisítatlanságával kapcsolatban kételyét fejezte ki. Emellett vegyész írásszakértő kirendelésére is indítványt tett, e szakértői vizsgálathoz azonban az eredeti okirat lett volna szükséges. Ennek becsatolását az alperesi oldal többször is indítványozta, de felperes erre nem volt hajlandó. Az I. rendű alperes kiemelte, a felperes a per során először vállalta az eredeti irat becsatolását, de a szakértői bizonyítás alperesi indítványozása után ennek mégsem tett eleget, ezért merült fel nyomatékos kétség a másolati példány hamisítatlanságát illetően az elsőfokú bíróságban. Megjegyezte továbbá, hogy az okirat tartalmilag is zavaros, annak írója összekeveri a két érintett társaság gazdasági helyzetét. Az okirat tartalmát valaki utólagosan, a kellő ügyismeret nélkül állította össze. Az inkriminált irat a 2011. évben indult büntetőeljárás iratanyagában nem lelhető fel. **személy 12** ügyvéd tanúvallomásában kitért továbbá arra, hogy az, 2011. nyarán még biztosan nem szerepelt az alperesi iratok között sem. Alperesi álláspont szerint mérlegelés körébe kell vonni, azt is hogy a hivatkozott iratban foglaltak a **B Kft.** azt időben közvetlenül megelőző, illetve azt követő 2 hónapon belüli hamisítatlan okiratokba foglalt nyilatkozataival teljesen ellentétes tartalmú. Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel jogszerűen értékelte felperes terhére elsősorban azt, hogy az eredeti okirat csatolására nem került sor. A Pp. 206. § (1) bekezdés alkalmazásával kirekesztett tanúvallomások körében az I. rendű alperes is hangsúlyozta, az említett személyek nyilvánvalóan érdekeltek, elfoglaltak az iránt, hogy az adott okiratot az elsőfokú bíróság hamisítatlannak fogadja el. Az okirathamisítás gyanúja esetén ugyanis az aláírók részéről bűncselekmény gyanúja vetődhet fel, az aláírók tanúvallomása ez okból sem fogadható el hiteltérdemlő bizonyítékként. A peres eljárásban érvényesülő közvetlenség elvére hivatkozva alperesi álláspont szerint a bíróság szabadon mérlegelhet az egyes bizonyítékokat, illetve azokat a maguk összességében, egybevetett, átfogó bizonyíték mérlegelést is végzett. Ennek eredményeként foglalt állást a bíróság a tanúvallomások bizonyító erejének hiányáról. Az I. rendű alperes sérelmezte, hogy **személy 2** és **személy 4** vallomását illetően a felperes helyeselte a tanúvallomások bizonyítékokból való kirekesztését. **személy 2** esetében tárgyaláson el nem hangzott nyilatkozatokra hivatkozik a fellebbezés, míg **személy 4** esetében tárgyi tévedés történt felperes részéről, mivel az említett személy nem volt a **C** cég tulajdonosa a perbeli időszakban. Az ő bíróság előtti tanúvallomásának igazságtartalmát alaptalanul vonta kétségbe a felperes. Mindezek alapján az I. rendű alperes kérte az elsőfokú ítélet helyes indokok alapján történő helybenhagyását.

A fellebbezés **nem alapos.**

Az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásának kiegészítése, valamint a perbeli bizonyítékok bizonyító erejével kapcsolatos jogi indokolás helyesbítése mellett, az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi jogkövetkeztetéseivel a felperes által hivatkozott, a perben felmerült elévülést megszakító körülmény bizonyítatlanságát illetően.

A perbeli jogvita elbírálása szempontjából lényeges tényállási kiindulópont, hogy a felperes keresetében a **B Kft.** által 2015. szeptember 4-én ráengedményezett tagi kölcsönkövetelést, és ebből származó igényét kívánta az I. és II. rendű alperessel szemben érvényesíteni.

Az engedményező kölcsönadó visszakövetelési joga a 2009. október 31-i, eredetileg kikötött visszafizetési határidő elteltével nem vitatottan megnyílt [Ptk. 326. § (1) bekezdés]. Az alperesi oldal hivatkozása szerint a felperes fizetési felszólítást, illetve beszámítási nyilatkozatot csak 2015. október 6-án közölt I. rendű alperessel, ez azonban az időközben már eltelt Ptk. 324. § (1) bekezdés szerinti 5 éves elévülési időre tekintettel, elévülést megszakító körülményként nem értékelhető. Az alperesek elsősorban elévülési kifogásra hivatkozással terjesztették elő perbeli ellenkérelmüket, állítva, hogy a 2009. november 1. és 2014. november 1. közötti 5 éves időtartamban elévülést megszakító egyéb körülmény nem merült fel.

A felperes ezzel szemben állította, hogy az I. rendű alperes részéről 2011. március 25-én írásban, egy jegyzőkönyvben rögzített tartozáselismerés történt, az I. rendű alperes akkori ügyvezetője **személy** 1-tett ilyen tartalmú nyilatkozatot a **B Kft.** ügyvezetője irányában, és ez az elévülést megszakította [Ptk. 324. § (1) bekezdés], ezzel az elévülési idő újra kezdődött. Ezt az állítását a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítania.

Állításának igazolására közjegyzői hitelesítéssel – eredetiség tanúsítással – ellátott kétoldalas fénymásolati példányt csatolt a hivatkozott jegyzőkönyvből a periratokhoz, az eredeti példány csatolására azonban nem került sor. A felperes előadása szerint az nincs birtokában, az az I. rendű alperes iratai között fellelhető. Az alperesek kérték az eredeti okirat bemutatását, mivel állították, hogy az az I. rendű alperes iratai között nem fellelhető, az eredetben nem került átadásra.

A Pp. 190. § (1) bekezdése szerint, ha a fél tényállításait okirattal kívánja bizonyítani, az okiratot a tárgyaláson megtekintés végett be kell mutatnia.

A Pp. 191. § (1) bekezdés szerint, az eredeti okirat helyett annak hiteles vagy egyszerű másolatban való bemutatása is elegendő, ha ezt az ellenfél nem kifogásolja. Jelen esetben az alperesek azonban kifejezetten kifogásolták a közjegyzői tanúsítvánnyal ellátott, de csak másolati formában történt iratszatolást, ezért az eredeti okirat benyújtása szükséges lett volna [Pp. 191. § (3) bekezdés].

A bíróság az okirat keletkezésére nézve tanúbizonyítást folytatott le. Az I. rendű alperesi ügyvezetőként aláíró **személy** 146. számú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomása szerint ő állította ki az okiratot, melyből a dátum szerinti időpontban két eredeti példány készült. A **B Kft.** törvényes képviselője, **személy** 8 tanúként előadta, hogy az irat a **B Kft.**-nél csak egy másolatban áll rendelkezésre.

Felperes maga állította, hogy 2015. december 2-án a közjegyzői hitelességi tanúsítvány kiállítása időpontjában egy eredeti példány rendelkezésére állt. Előadta azonban felperes, hogy az I. rendű alperesi tulajdonosváltás miatti iratanyag-átadási jegyzőkönyv tanúsága szerint, a 94. tételként feltüntetett eredeti iratot a könyvelő az I. rendű alperesi ügyvezetést átvevő személy meghatalmazottjának, **személy** 12 ügyvédnek átadta. Felperes ezzel kívánta indokolni, hogy miért nem tudja az eredeti iratot a bíróság számára felmutatni, és az az I. rendű alperes rendelkezésére áll (44. számú beadvány 21. pont). Az eredeti példány bemutatásának a perben azért lett volna jelentősége, mert az alperes a visszatárgyalásra hivatkozva vegyész szakértői vizsgálatok elvégzése iránti indítványt terjesztett elő, melyet az eredeti okiraton lehetett volna elvégezni. Ez pontos bizonyítékul szolgálhatott volna az okirat keletkezési időpontjára nézve, ezáltal arra, hogy az

abban foglalt I. rendű alperesi ügyvezetői nyilatkozat megtétele még az elévülési időszakon belülre esett-e, alkalmas volt-e az elévülés megszakítására.

A felperes 6. sorszám alatti beadványa mellékleteként csatolta azt a 2015. december 2-i iratátadáshoz készített iratjegyzéket, melynek 94. tételénél egy 2011. március 25-i jegyzőkönyv, mint „**I.r. alperes neve-B Kft.**” megjelölésű irat szerepel. Nem derül ki az átadás-átvételi jegyzékből, hogy az átadott irat eredeti példányú volt-e, ilyen feltüntetést a jegyzőkönyv nem tartalmaz. A lapszámrovatba 5-ös megjelölés került, ez azonban nem egyeztethető össze azzal, hogy a felperes által 6. sorszám alatti beadványához fénymásolatban csatolt, közjegyzői hitelesítéssel ellátott jegyzőkönyvről egyértelműen megállapítható, hogy az eredetileg egyetlen egy lapból (két oldalból) állhatott, 3 pontot tartalmaz és a 2. oldal közepén már az aláírások találhatók. Ezért minden arra utal, hogy az irat átadás-átvétel időpontjára datált közjegyzői hitelesítés folytán már több mint két oldalassá vált iratot adhattak át. Azaz nem történt meg az eredeti okirat átadása az I. rendű alperes új képviselője részére.

A bizonyítékok egybevetett mérlegeléséhez tartozik továbbá, hogy az iratokat, a 2015. december 2-án **személy 2**-t követő új ügyvezető, **személy 3** megbízásából átvevő **személy 12** – aki korábban, már 2011-ben is részt vett az I. rendű alperes tagváltozása miatti irat átadás-átvételen, akkor **személy 2** korábbi ügyvezető megbízásából – a 2015-ös átadás-átvételi jegyzőkönyv 1. oldal utolsó bekezdésében második észrevételként azt rögzítette, hogy a 2015. évi iratjegyzék „94. sorszámú tételként szereplő jegyzőkönyv könyvelési anyagban történő fellelése ellentétes **személy 2** ügyvezető azon kifejezett nyilatkozatával, amely szerint az iratok 2011. évi átvétele során **személy 1** ügyvezetőtől kapott iratok között a **B Kft.** 2008. évi kölcsöntartozására vonatkozó elismerésre vonatkozó okirat még egészen biztosan nem volt.” **személy 2** itt hivatkozott nyilatkozatát csatolták az alperesek a periratokhoz közjegyzői hitelesítéssel ellátott formában, és a perbeli tanúvallomása is ezt erősítette meg.

Az ítélőtábla mindezeket a bizonyítási bizonytalanságokat egybevetve úgy értékelte; hogy az eredeti okirat, mely 2015. december 2-án a közjegyzői hitelesítés időpontjában még bizonyosan felperesnél volt, nem bizonyított, hogy felperes birtokából kikerült volna, és az az I. rendű alpereshez került. Ezt nem sikerült eredményesen felperesnek bizonyítania. Ez okból az eredeti okirat periratokhoz csatolásának, illetve bíróság előtti felmutatásának elmaradása, a bizonyítékok egybevetett mérlegelése során a felperes terhére esett [Pp. 191. §, (3) bekezdés, Pp. 206. § (1), (2) bekezdés].

Az okirati bizonyíték hitelességének és bizonyító erejének kérdéskörében az ítélőtábla fontosnak tartja kiemelni, hogy aggály felmerülése esetén érdemben kell a bíróságnak a bizonyító erő fennálltát mérlegelnie, ilyen esetben nem a bizonyíték figyelmen kívül hagyása (az elsőfokú bíróság által alkalmazott szóhasználat szerint: a bizonyítékok köréből történő kirekesztés) a megfelelő eljárásjogi megoldás, hanem a bizonyító erő fennálltát, vagy hiányát kell a bíróságnak az egyéb bizonyítékok egybevetett mérlegelésével értékelnie, és megállapítania. Ugyanez vonatkozik olyan tanúvallomásokra is, amelyek olyan személyektől származnak, akik valamilyen módon érdekeltek a perbeli jogvita eldöntése szempontjából. A tanúk feltételezett, lehetséges érdekeltségére, elfogultságára hivatkozással a bíróság nem mellőzheti a szükséges bizonyítást, mely a tényállás megállapításához elengedhetetlen [Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH1999/260. számú eseti döntés].

Az elsőfokú bíróság a szükséges terjedelmű, és mélységű bizonyítást lefolytatta, annak mérlegelésével, értékelésével kapcsolatban kifejtett jogi álláspontja azonban kiigazításra szorul. Az ítéleti tényállás megállapításához szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás eredményét és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, vagyis a bizonyítékok bizonyító erejét megállapítsa, és megítélje, hogy ezeknek milyen jelentőségük van a tényállás szempontjából. Ez lényegében a bizonyítékok bírói mérlegelésének körébe tartozik, mely a bizonyítás szerves része. A mérlegelés

kizárólag bírói perceselemény, egy következtetési művelet, amelyben a bíróság megállapítja, hogy az egyes bizonyítékok bizonyító erejét és a bizonyítás egészét, valamint az egyéb körülményeket is figyelembe véve a bizonyítandó tények fennállnak-e avagy sem. A mérlegelés köre tágabb a bizonyítás körénél, a ténymegállapítás a szabad bírói mérlegeléstől függ. A bíróság a peranyag, és tárgyalás egészének értékelésével állapítja meg a tényállást [Pp. 206. § (1), (2) bekezdés]. Valamely okirati bizonyíték bizonyító erejének kétségesége, vagy tanúbizonyítás esetén a tanúk elfogultságának, érdekeltiségének felmerülése nem adhat azonban alapot arra, hogy a bíróság önhatalmulag kirekessze az adott bizonyítékot az összes bizonyíték köréből, és teljes egészében figyelmen kívül hagyja azt. Az ilyen bizonyítékokat is érdemben mérlegelni kell, és a többi bizonyítékkal egybevetve kell állást foglalni a bíróságnak arról, hogy azok bizonyító ereje fennáll-e, azok mennyiben támasztják alá a tényállást, illetve a bizonyításra kötelezett fél állításait (Wolters Kluwer Új Jogtár, Pp. 200. §-hoz fűzött Nagykommentár 2., 3. pont).

Jelen esetben azt helyesen állapította meg a bíróság, hogy a felperes által csatolt okirati bizonyíték (2011. március 25-re datált jegyzőkönyv) a már említett okok miatt aggályos a bizonyító erőt illetően.

Az okirat bizonyító erejét érdemben mérlegelve az ítéletábra úgy foglalt állást, hogy a 2011. március 25-i keltezésű közjegyzői hitelesítésű fénymásolat a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül. Nem vitatott körülmény a felek részéről, melyet a tanúvallomások is megerősítettek, hogy a jegyzőkönyv eredeti példányát a **B Kft.** ügyvezetője, és **személy 1** személyesen aláírták. Ha a gazdálkodó szervezet törvényes képviselői üzleti körben állítanak ki okiratot, megvalósul a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontja szerinti törvényi vélelem, amely az ilyen magánokiratot az ellenkező bizonyításig teljes értékű bizonyítéknak tekinti arra nézve, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatokat megtette. A magánokiratról a közokirat kiállítására jogosult közjegyző által készített másolat olyan bizonyító erővel rendelkezik, mint ami az eredeti okiratnak is megvolt. Hangsúlyozza azonban az ítéletábra, hogy a felek álláspontjaitól eltérően az nem közokirat, és nem is egyszerű magánokirat. A közjegyző által hitelesített másolat nem emelkedhet közokirati szintre, hiszen nem a közjegyző előtt tették meg nyilatkozataikat, illetve írták alá az okiratot az érintett személyek. Az eredetivel való egyezés tényét hitelesíti ilyen esetben a közjegyző, a másolati példány bizonyító ereje ezért megegyezik az eredeti okirat bizonyító erejével. Ez pedig az említettek szerinti teljes bizonyító erejű magánokirati bizonyító erőt jelent.

Az okirat teljes bizonyító ereje a hamisítatlanság vélelmét jelenti, ugyanakkor a benne szereplő tények, nyilatkozatok valóságát nem bizonyítja, az kétségbe vonható.

Az okirat valódi, ha az, annak kiállítójától származik, vagyis az okiratot a kiállítója látta el aláírásával. Azt alperesek nem vitatták, hogy a 2015. december 2. napján a közjegyzőnél felmutatott iratot az azon szereplő személyek írták alá.

Ha az okirat valódi, azaz az okirat kiállítójától ered, de az okirat kiállítója nem ugyanazt a szövegű okiratot írta alá, tehát a szöveget utólag az ő akarata ellenére, vagy tudta nélkül, tehát jogellenesen változtatták meg, akkor az okirat bár valódi, de hamisított. Az alperesek azonban az okirat hamisítottságára sem hivatkoztak.

Az alperesek érdemi védekezésésként valójában az állították, hogy az okirat nem a rajta szereplő időpontban keletkezett, az abban szereplő dátumot, azaz az okirat keltét vonták kétségbe, tehát azt, hogy az okirat már 2015. december 2. napját megelőzően, 2011. évben létrejött.

Az ítéletábra megjegyzi, a felperes a közjegyzői tanúsítványnak is csak a másolati példányát csatolta, de ennek az okiratnak a hitelességét az alperesek már nem vonták kétségbe, ezért annak eredeti példányát a perben nem kellett beszerezni.

A per során tehát a Pp. 196. § (1) bekezdése szerint az elévülést megszakító okiratban foglaltak alapján az alperesi oldalt terhelte a bizonyítási kötelezettség. Az alperesi hivatkozásra nézve az eredeti példány csatolása esetén vegyész szakértői bizonyítás lett volna lefolytatható, ezt azonban a felperes nem tette lehetővé, egyúttal nem bizonyította, hogy a 2015. december 2. napján még a közjegyzőnél felmutatott okirat eredeti példánya az alperes birtokába került, ez pedig bizonyítékok mérlegeléséből következően, a felperes terhére értékelendő [Pp. 206. § (2) bekezdés].

Az alperesek helyes hivatkozásai, és a felperes bizonyítási cselekményt akadályozó passzív magatartása folytán aggályossá vált okirattal kapcsolatos egyéb bizonyítékok érdemi mérlegelése sem mellőzhető. E körben a bíróság a szükséges tanúbizonyítást lefolytatta. Elsősorban az okiratot aláíró személyek tanúvallomását kell egybevetve értékelni. **személy 1** úgy nyilatkozott, hogy ő készítette az I. rendű alperes képviselőjeként 2 példányban az okiratot, a 46. számú jegyzőkönyv 2. oldal 9. bekezdésében azonban tudatos elévültetésről beszél, majd pedig a 3. oldal utolsó előtti bekezdésében már ezzel ellentétes nyilatkozatot tett. Utóbb a 64. számú jegyzőkönyvben pedig az előbbi nyilatkozatának jegyzőkönyvből való törlését kérte. Ez ellentmondásokat jelent a tanúvallomással kapcsolatban, így annak bizonyító ereje kétségessé vált. Megjegyzendő, hogy a tanú utóbb a perben sem tett a tartozáselismerésére vonatkozó, kifejezett megerősítő nyilatkozatot, mindvégig úgy beszélt erről, hogy az egyeztetésen „nem volt vitatott” a követelés fennállta. Ez önmagában azonban nem jelent tartozást elismerő nyilatkozatot, hiszen annak egyoldalú, célzott és hatályosan közölt jognyilatkozatnak kell lennie a kölcsönadó irányában. A nem vitatás, vagy a tartozás fennálltának hallgatólagos elfogadása nem elegendő a Ptk. 242. § (1), (2) bekezdés szerinti tartozáselismerés igazolására.

Személy 8, aki a perbeli időszakban a **B Kft.** ügyvezetője volt, a 64. számú jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomásában előadta, a jegyzőkönyv célja a követelés fennálltának dokumentálása volt. Állítása szerint **személy 1** vette fel a jegyzőkönyvet, azt mindketten aláírták, arra azonban nem tért ki a tanúvallomás, hogy hány eredeti példány készült. A tanú csupán a jegyzőkönyv egy másolati példányáról tett említést, amely a **B Kft.** könyvelésében fellelhető. Az eredeti példány hollétéről a tanú nem tudott nyilatkozni, jóllehet ilyen esetben életszerű az lett volna, ha mindkét fél kap egy-egy eredeti példányt. Mindezen nyilatkozási bizonytalanságok, valamint **személy 1** esetében a kifejezetten ellentmondásos vallomásrészek a tanúvallomások bizonyító erejét valóban kétségessé tették. A tanúvallomások ilyen formán tehát nem alkalmasak az okiratkészítés 2011. március 25-i időpontjának alátámasztására, sem arra, hogy ezen időpontban az I. rendű alperes részéről **személy 1** kifejezett, hatályos, egyoldalú, írásbeli tartozáselismerő nyilatkozatot tett volna a **B Kft.** (kölcsönadó) ügyvezetője felé.

Értékelendő tényállási elem még mindezekon túlmenően:

- Az okirat tartalmi tévedést tartalmaz, mivel **személy 1** részéről olyan tényállásellenes nyilatkozatot rögzít, mely szerint az I. rendű alperes vett fel nagy összegű hitelt a **K Zrt.** lízingcégtől, és hogy ezzel kapcsolatban e cégnek vannak jelentős összegű tartozásai, és ez akadályozza meg a kölcsön visszafizetését. Ezzel szemben valójában ilyen hitelt a felperes vett fel.
- 2011. június 4. napjáig **személy 1** az I. rendű alperes, és felperes ügyvezetője is volt, míg ezután továbbra is a felperes ügyvezetője, ezért nyilvánvalóan érdekeltsége fűződött ahhoz, hogy a felperesi követelés elévülését megszakító iratot olyan időpontra datálja, amely időpontban még I. rendű alperes ügyvezetője is volt. Megjegyzendő, hogy 2015. december 2. napján **személy 1** már nem volt az I. rendű alperes ügyvezetője, így ebben az időszakban már joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatot nem is tehetett I. rendű alperes nevében.
- Az I. rendű alperesnél bekövetkező 2011. június 4-i tagváltozás kapcsán az új ügyvezető előadta, hogy a 2011. március 25-i jegyzőkönyv nem került részére átadásra.

- Az I. rendű alperesnél ezt követően 2015. szeptember 1-i újabb tulajdonosváltozásnál **személy** ügyvezető megbízásából eljáró **személy 12** többszöri felszólítására történik meg az iratátadás a korábbi könyvelő részéről, aki egyébként a felperes könyvelését is ellátta. Az iratátadásra éppen azon a napon került sor, amikor a 2011. március 25-i dátumozású jegyzőkönyvről 2015. december 2. napján a közjegyzői tanúsítvány is elkészült.
- Az átvevő a 2015. december 2-i átvétel során pedig kifejezetten megjegyezte, hogy a 2011. júniusi tagváltáskor ezen irat nem szerepelt az iratok között.

Összegzőként hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a közjegyzői tanúsítás csak azt igazolja, hogy 2015. december 2-án a hitelesítés időpontjában létezett az okirat eredeti példányban. A dátumozáskori eredet azonban ezzel nem nyert igazolást, és azt az ellentmondásos, kétséges igazságtartalmú tanúvallomások sem támasztották alá.

A lefolytatott bizonyítási eljárás összességében tehát azt az alperesi hivatkozást tette elfogadhatóvá, mely szerint az okirat dátumozása valótlan, azt nem a rajta feltüntetett korábbi időpontban állították ki. Ezt további közvetett bizonyítékok, tényállási elemek összefüggése is megerősíti, hiszen 2015. október 6-án közölte felperes I. rendű alperessel beszámítását és fizetési felszólítását, melyet I. rendű alperes már ekkor elévülésre hivatkozva utasított vissza. Erre tekintettel fennállt a felperesi érdekeltség egy elévülést megszakító körülmény utólagos létrehozására. Az I. rendű alperes 2015. szeptember 7-i tulajdonos és képviselő változása után, az iratátadásra nehézkesen, többszöri felszólítás után került sor. Az iratokat az új képviselő az I. rendű alperes könyvelőjétől vette át. Az irat átadás-átvétel időpontjával napra pontosan egybeeső időpontban készült közjegyzői tanúsítvánnyal ellátott fénymásolat is ekkor került átadásra az I. rendű alperesnek. A felperes 44. számú beadványában foglaltak szerint az irat ekkor került ki a birtokából, és került I. rendű alperes új képviselőjéhez. Az iratátadás azonban nem a felperes és az I. rendű alperes között történt. Mindezeket egybevetve az alperes sikerrel bizonyította, hogy az okiraton lévő dátumozás nem valós, azaz az okirat nem bizonyítja, hogy 2011. március 25. napján az I. rendű alperes akkori ügyvezetője az I. rendű alperes nevében nyilatkozatot tett.

Ezzel a perben nem nyert bizonyítást a felperes által hivatkozott elévülést megszakító körülmény elévülési időn belüli bekövetkezése.

Az elévülési időn belüli egyéb megszakító körülményre, nyilatkozatra a felperes nem hivatkozott, erre tényállási elem nem merült fel, így az ítéletábra álláspontja szerint is helytállóan került sor a marasztalásra irányuló elsődleges kereset elévülés miatti elutasítására, mivel a követelés bírósági úton már nem érvényesíthető [Ptk. 325. § (1) bekezdés].

A másodlagosan előterjesztett beszámítás megállapítására irányuló keresettel kapcsolatban kifejtett elsőfokú bírói álláspontot is osztja az ítéletábra. A perbeli elévült követelését a felperes a Ptk. 297. § (2) bekezdés főszabálya szerint akkor számíthatja be, ha az elévülés az ellenkövetelés keletkezésekor még nem következett be. Emellett figyelembe kell azonban venni a Ptk. 297. § (4) bekezdés megszorító rendelkezését is, mely szerint végrehajtható határozattal vagy egyezséggel megállapított követelésbe csak ugyanilyen, vagy közokiratba foglalt ellenkövetelést lehet beszámítani. A felperes elévült követelésének fenti rendelkezés szempontjából vizsgálándó jogi természetét illetően az elsőfokú ítélet indokolása helyes, a bírói gyakorlattal egyező levezetést rögzített. A Cstv. 2009. évben hatályba lépett, módosított 21/A. § (3) bekezdése az adós és a hitelező közötti csődegyezséget bíróság által jóváhagyott egyezséggé minősítette. Külön szabályok hiányában ez azt jelenti, hogy a Cstv. 6. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 148. § (4) bekezdése szerint a bíróság által jóváhagyott egyezésnek – így a csődegyezésnek is – ugyanaz a hatálya, mint a bírói ítéletnek. Az I. rendű alperes követelése tehát bírói ítélet hatályú

csődegyezsége alapján, mellyel szemben csak ugyanilyen vagy közokiratba foglalt ellenkövetelést számíthatna be a felperes. A felperes által a B Kft-től megszerzett követelés azonban tagi kölcsönből ered, melyet nem foglaltak közokiratba, ezáltal a Ptk. 297. § (4) bekezdés szabálya folytán beszámításra az I. rendű alperesi követeléssel szemben nem alkalmas. Helytálló az a másodlagos indoklás is, mely szerint a Pp. 123. §-ban írt törvényi feltételek jelen esetben egyébként sem állnak fenn, melyek lehetővé tennék felperes számára a beszámítás megállapítása iránti kereset megalapozott előterjesztését. A Pp. 123. § szerinti megállapításra irányuló kereseti kérelem csak akkor lehet megalapozott, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megróvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, esetleg valamely más okból teljesítést nem követelhet. A megállapítási kereset indításának tehát két együttes, konjunktív feltétele van: a teljesítés követelésének kizártsága mellett, a jogvédelem szükségességének is fenn kell állnia. A két konjunktív feltétel bármelyikének hiánya esetén megállapítási per eredményesen nem indítható (BDT2005/1250. szám alatt közzétett eseti döntés). A jogvédelem szükségessége megállapításához többlettényállási elemre a felperes nem hivatkozott, egy I. rendű alperes által indított per esetén a felperes nincs elzárva a kifogással való védekezés lehetőségétől. Helytálló tehát az elsőfokú ítélet azon megállapítása, mely szerint a jelen esetben a keresettel szembeni védekezésként felhozható igény önálló megállapítási keresetként történő érvényesítése nem lehetséges, mivel hiányzik a jogmegóvási szükségesség. Mindezekre tekintettel a másodlagos kereseti kérelem elutasítása is helyes indokokkal történt meg.

Az ítéletért az elsőfokú bíróság ítéletét a tényállás és a jogi indoklás kiegészítése, pontosítása mellett a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta.

A jogi képviselővel eljáró és fellebbezési ellenkérelmet írásban és szóban is előterjesztő I. rendű alperes másodfokú eljárási költségeit az eredménytelenül fellebbező felperes köteles megtéríteni [Pp. 78. § (1) bekezdés]. Az alperesek jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját az ítélet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pont, valamint (5), (6) bekezdések alapján állapította meg.

Szeged, 2018. szeptember 27.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Dobler László s.k.. Bérei András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró